

Hrvati – narod duboke katoličke vjere

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu, 8. lipnja 2011.

Draga braćo i sestre!

Danas ću vam govoriti o pastoralnom pohodu u Hrvatsku, u kojem sam bio prošlu subotu i nedjelju. Bio je to, istina, kratak apostolski posjet, koji je u cijelosti održan u glavnom gradu Zagrebu, no ipak bogat susretima i nadasve snažnim duhom vjere, jer su Hrvati narod duboke katoličke vjere. Ponovno izražavam svoju iskrenu zahvalu kardinalu Josipu Bozaniću, nadbiskupu zagrebačkom, mons. Srakiću, predsjedniku Biskupske konferencije, i ostalim biskupima iz Hrvatske, kao i Predsjedniku Republike za topli doček koji su mi ukazali. Hvala i svim civilnim vlastima i svima koji su na razne načine sudjelovali u tome događaju, na osobit način osobama koje su za tu nakanu prikazivali molitve i žrtve.

Geslo moga pohoda bilo je »Zajedno u Kristu«. Ono izražava prije svega iskustvo zajedništva svih vjernika sabranih u Kristovo ime, iskustvo Crkve, što se očitovalo u sabranosti Božjeg naroda oko Petrova nasljednika. Ali to »Zajedno u Kristu« imalo je, u ovom slučaju, posebnu poveznicu s obitelji: naime, glavni povod moga pohoda bio je I. nacionalni dan hrvatskih katoličkih obitelji, koji je imao svoj vrhunac u euharistijskom slavlju u nedjelju ujutro, održanom na zagrebačkom hipodromu, na kojem je sudjelovalo veliko mnoštvo vjernika. Za mene je bilo veoma važno učvrstiti u vjeri prije svega obitelji, koje je Drugi vatikanski koncil nazvao »kućnom Crkvom« (usp. *Lumen gentium*, 11). Blaženi Ivan Pavao II., koji je Hrvatsku pohodio čak triput, stavio je snažan naglasak na ulogu obitelji u Crkvi; tako sam, ovim putovanjem, htio dati kontinuitet tome aspektu njegova učiteljstva. U današnjoj Europi, narodi čvrste kršćanske tradicije imaju posebnu odgovornost u obrani i promicanju vrijednosti obitelji utemeljenoj na ženidbi, koja bez sumnje ima presudnu ulogu kako na odgojnom, tako i na društvenom polju. Ta je poruka imala dakle osobitu važnost za Hrvatsku, bogatu duhovnom, etičkom i kulturnom baštinom, koja se priprema ući u Europsku uniju.

Sveta je misa slavljena u posebnom duhovnom ozračju devetnice Duhova. Kao u velikoj »dvorani Posljednje večere« pod otvorenim nebom, hrvatske su se obitelji okupile u molitvi, zazivajući zajedno dar Duha Svetoga. To mi je omogućilo istaknuti dar i zauzetost zajednice u Crkvi, kao i obodriti bračne drugove u njihovu poslanju. U našim danima, dok se, na žalost, konstatira sve veći broj rastava i razvoda, vjernost bračnih drugova je, sama po sebi, postala značajno svjedočanstvo Kristove ljubavi, koja omogućuje živjeti brak zbog onog što on jest, to jest zajednica muškarca i žene koji se, s Kristovom milošću, uzajamno ljube i pomažu čitav život, u radosti i žalosti, u zdravlju i bolesti. Prvi odgoj u vjeri sastoji se upravo u svjedočenju one vjernosti bračnom

savezu: iz nje djeca bez ijedne izgovorene riječi uče da je Bog vjerna, strpljiva, smjerna i velikodušna ljubav. Vjera u Boga koji je ljubav prenosi se prije svega svjedočenjem vjernosti bračnom savezu, koja se nekako prirodno pretače u ljubav prema djeci, plodu te zajednice. Ali ta vjernost nije moguća bez Božje milosti, bez oslonjenosti na vjeru i Duha Svetoga. Eto zašto Djevica Marija neprekidno zagovara kod svoga Sina da – kao u svadbi u Kani – ne prestane bračnim drugovima udjeljivati dar »dobrog vina«, to jest svoju milost, koja im omogućuje živjeti »kao jedno tijelo« u raznim vremenima i životnim okolnostima.

U to ozračje velike pozornosti prema obitelji, vrlo se lijepo uklopilo bdijenje s mladima, održano u subotu navečer na Jelačićevu trgu, središtu grada Zagreba. Ondje sam se imao priliku susresti s novim hrvatskim naraštajem i primijetio sam snagu njegove mlade vjere, nošene velikim poletom prema životu i njegovu smislu, prema dobru, prema slobodi, to jest prema Bogu. Bilo je lijepo i dirljivo čuti te mlade kako pjevaju s radošću i zanosom, a zatim, u trenutku osluškivanja i molitve, vidjeti ih sabrane u dubokoj tišini! Njima sam ponovio pitanje koje je Isus uputio svojim prvim učenicima: »Što tražite?« (Iv 1, 38), ali sam im rekao da Bog traži njih prvi i više no što oni traže njega. To je radost vjere: otkriti da nas Bog prvi ljubi! To nas otkriće trajno čini učenicima i stoga uvijek mladima u duhu! Taj je misterij, tijekom bdijenja, doživljen u molitvi euharistijskog klanjanja: u šutnji je to naše »zajedno u Kristu« našlo svoju puninu. Tako je moj poziv na nasljedovanje Isusa bio odjek riječi koju je On sam uputio srcu mladih.

Drugi događaj koji bismo mogli nazvati događajem »Posljednje večere« bilo je slavlje Večernje u katedrali s biskupima, svećenicima, redovnicima i mladima u formaciji u bogoslovijama, sjemeništima i novicijatima. I tu smo, na poseban način, iskusili da smo kao crkvena zajednica jedna »obitelj«. U zagrebačkoj katedrali se nalazi monumentalni grob blaženog kardinala Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika. On se, u Kristovo ime, hrabro suprotstavio nasiljima nacizma i fašizma a, zatim, nasiljima komunističkog režima. Bio je zatočen i boravio u kućnom pritvoru u rodnom selu. Kreiran kardinalom od pape Pija XII., umro je 1960. od bolesti od koje je obolio u zatvoru. U svjetlu njegova svjedočanstva, ohrabrio sam biskupe i prezbitere u njihovoj službi, potaknuvši ih na zajedništvo i na apostolski polet; ponovno sam predložio posvećenim osobama ljepotu i radikalnost njihova oblika života; pozvao sam bogoslove i sjemeništare, novake i novakinje da s radošću slijede Krista koji ih je pozvao po imenu. Taj molitveni događaj, obogaćen prisutnošću mnogobrojne braće i sestara koji su posvetili svoj život Gospodinu, bio je za mene velika utjeha, i molim da hrvatske obitelji

budu uvijek plodno tlo za rađanje brojnih i svetih poziva u službi Božjega kraljevstva.

Veoma je značajan bio također susret s predstavnicima civilnog društva, svijeta politike, znanosti, kulture i gospodarstva, s diplomatskim zborom i vjerskim vođama u narodnom kazalištu u Zagrebu. U tom ozračju imao sam radosnu prigodu iskazati poštovanje velikoj kulturnoj tradiciji Hrvatske, koja je neraskidivo povezana s njezinom poviješću vjere i žive prisutnosti Crkve, koja je tijekom stoljeća pokretala mnoge institucije i prije svega odgojila glasovite tražitelje istine i općeg dobra. Među njima sam podsjetio osobito na isusovca Ruđera Boškovića, velikog znanstvenika čija se 300. obljetnica rođenja slavi ove godine. Još jednom nam je postao bjelodan najdublji poziv Europe – čuvati i obnavljati humanizam koji ima kršćanske korijene i koji se može nazvati »katoličkim«, to jest univerzalnim i cjelovitim. To je humanizam koji stavlja u središte čovjekovu savjest, njegovu otvorenost vrhunaravnom i istodobno njegovu povijesnu stvarnost, koja je kadra nadahnuti raznolike političke projekte koji imaju za

zajednički cilj izgrađivati sadržajnu demokraciju, utemeljenu na etičkim vrijednostima ukorijenjenim u samoj ljudskoj naravi. Promatrati Europu s gledišta jedne nacije drevne i čvrste kršćanske tradicije, koja je sastavni dio europske civilizacije, dok se priprema ući u Europsku uniju, omogućilo je iznova osjetiti urgentnost izazova pred kojim stoje narodi ovoga kontinenta, a taj je izazov ne bojati se Boga, Boga Isusa Krista, koji je ljubav i istina, i koji ne oduzima ništa slobodi, već je vraća samoj njoj i daje joj obzor pouzdane nade.

Dragi prijatelji, svaki put kada Petrov nasljednik boravi na apostolskom putovanju, čitavo tijelo Crkve sudjeluje na neki način u dinamizmu zajedništva i poslanja vlastita njegovoj službi. Zahvaljujem svima onima koji su me pratili i podupirali molitvom. Zahvaljujući tome taj je moj pastirski pohod protekao u najboljem redu. Sada, dok zahvaljujemo Gospodinu za taj veliki dar, molimo njega, po zagovoru Djevice Marije, Kraljice Hrvata, da ono što sam uzmogao posijati donese obilne plodove - za hrvatske obitelji, za čitav narod i za cijelu Europu.

Govor pape Benedikta XVI. na oproštajnoj svečanosti

Zračna luka Zagreb, 5. lipnja 2011. (nije izgovoren)

Gospodine Predsjedniče, uglednici iz vlasti, draga braćo u biskupstvu, braćo i sestre u Gospodinu!

Moj je pohod vašoj zemlji došao do kraja. Premda kratak, bio je bogat susretima, koji su mi omogućili osjetiti dio vas, vaše povijesti te su mi pružili prigodu da hodočasničku Crkvu u Hrvatskoj utvrdim u vjeri u Isusa Krista, jedinoga Spasitelja.

Tu vjeru, koja je doprla do vas hrabrim i vjernim svjedočenjem tolike vaše braće i sestara, od kojih neki nisu oklijevali umrijeti za Krista i njegovo evanđelje, doživio sam živom i iskrenom. Podajmo Bogu hvalu za obilne darove milosti koje bogato raspoređuje u svagdašnjem hođu svoje djece! Želim zahvaliti svima koji su sudjelovali u pripravi kako bi ovaj moj posjet protekao u redu.

U pameti i u srcu nosim žive dojmove ovih dana. Skladno je i proživljeno bilo jutrošnje sudjelovanje na svetoj misi u prigodi Nacionalnoga dana obitelji. Jučerašnji susret u Hrvatskom narodnom kazalištu omogućio mi je da s predstavnicima građanskoga društva i vjerskih zajednica podijelim neka razmišljanja. Potom su mi, tijekom dirljivog molitvenog bdijenja, mladi pokazali svijetlo lice Hrvatske, okrenuto prema budućnosti, obasjano živom vjerom poput plamena dragocjene svjetiljke, koji je primljen od otaca i koji zahtijeva ga da se čuva i hrani duž puta. Molitva na grobu blaženoga kardinala Štepinca podsjetila nas je, na osobit način, na sve one koji su trpjeli – a i danas trpe – zbog vjere u Evanđelje. Nastavimo moliti

zagovor toga neustrašivoga svjedoka uskrsloga Gospodina, kako bi svaka žrtva, svaka kušnja, koje prinosimo Bogu iz ljubavi prema njemu i braći, mogle biti kao pšenično zrno koje, pavši na zemlju, umre da donese plod.

Razlog je moje radosti što sam vidio koliko je danas još uvijek živa kršćanska predaja u vašem narodu. Rukom sam je dotaknuo osobito u toplom dočeku što mi ga je narod iskazao, a kao što je to učinio i tijekom tri posjeta blaženoga Ivana Pavla II., prepoznajući u posjetu Petrova nasljednika onoga koji dolazi utvrditi braću u vjeri. Ova crkvena životnost, koju valja očuvati i ojačati, sigurno će proizvesti svoje pozitivne učinke na svekoliko društvo, zahvaljujući suradnji Crkve i javnih ustanova, za koju želim da bude uvijek jasna i plodna.

U ovo vrijeme, kad se čini da nedostaju čvrsta i sigurna uporišta, neka kršćani, ujedinjeni »zajedno u Kristu«, ugaonom kamenu, mognu, poput duše nacije, nastaviti izgrađivati državu pomažući joj u razvoju i boljitku.

Vraćajući se u Rim, sve vas povjeravam u Božje ruke. On, darovatelj svakoga dobra i beskrajna providnost, neka uvijek blagoslivlja ovu zemlju i hrvatski narod te udijeli mir i napredak svakoj obitelji. Neka Djevica Marija bdije nad povijesnim putem vaše domovine, kao i nad putom čitave Europe, i neka vas također prati moj apostolski blagoslov, koji vam od srca udjeljujem.